

41 NĂM SAU.

CÚ "FINALE" LỖ LÙNG CỦA MỘT BẢN ĐÀN

(Bài 4)

Dalat, Chủ nhật 14/8/2016

Buổi sáng, Tuyên kể:

- Em vừa gọi đến anh Ngọc hỏi '*Đêm qua anh thế nào?*', tức thì nghe anh đáp: '*Vui lắm chú Tuyên à!*'"

Tôi gọi đến anh, lại cũng được nghe những lời y hệt:

- Anh về, ngủ thẳng một giấc cho đến sáng. Cảm ơn em đã đem được cho anh niềm vui ấy.

Tôi đâm ngỡ ngàng (khi trong lòng chỉ chực chờ nghe nổi oán trách theo cái thái độ và những câu nói thẳng thừng khiếm nhã của mình đêm trước):

- Thật sao?

Giọng anh dịu xuống:

- Rất thật.

Tôi hỏi nhỏ:

- Anh không buồn gì em?

Âm điệu ngạc nhiên của anh:

- Tại sao? Anh cảm ơn em không hết, sao lại trách cứ?

*

**

Trở vào bàn viết, cầm cuốn Nhật Nguyệt trên tay, tôi chợt nghĩ: "*Rõ ràng tôi là đũa tòn nhân, nên chi cuốn Nhật Nguyệt ngày trước từng gửi tặng anh, tôi đã buộc Ngọc Sáng tìm và đưa lại cho tôi theo ý nghĩ: 'Anh không xứng đáng để giữ nó.'*"

Và trong đầu mùa hè vừa qua, khi nghe tôi nói về quán *café* tương lai với cuốn Nhật Nguyệt (gom tụ tất cả nội dung của một câu chuyện tình tan tác kể từ lúc khởi thủy ngày 23/7/1974 cho đến tận mùa hè 2015 năm ngoái), để cùng giới thiệu trong ngày khai trương quán, anh đã nói theo, điệu rất hứng khởi: "*Ý kiến tuyệt hay! Hai người nhạc sĩ trong quyển sách là thật bằng xương bằng thịt sẽ đàn cho thiên hạ nghe, chứ không chỉ là nhân vật tiểu thuyết...*"

Vậy mà duy nhất **riêng anh**, tôi không hề có ý nghĩ "*sẽ gửi tặng anh*" tác phẩm Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau!

Tần ngần với trạng thái hồi hận, tôi gọi Giang để cùng đến thăm anh, đem theo trong tay cuốn Nhật Nguyệt.

*
* *

Lúc 3:30 chiều, anh ra đón chúng tôi tận đầu con hẻm có căn nhà 4/1 Nguyễn Du mà một lần trong vài năm trước, khi bé Nga còn sống, tôi và đám trẻ đã từng ghé đến.

Một căn phòng nhỏ, sạch sẽ, nằm trên tầng hai, ánh sáng mặt trời đầy đủ; đầu giường ngủ treo bức ảnh của anh khi còn trẻ đang ngồi ở *piano*, bên cạnh là ảnh bé Nga lúc 18 tuổi đang trong một thế tập thể dục.

Chỉ đơn giản! Vậy mà thoát bước vào, tôi đã thấy ghê người vì sự cô đơn tởm trong ấy.

Anh ngồi trên giường, Giang và tôi ngồi trên hai ghế đối diện. Tôi nhìn quanh rồi bật kêu lớn:

- A! Đây đúng là một căn phòng của cõi chết!

Cả Giang lẫn anh có lẽ không hiểu rõ chiều sâu trong tiếng bật la kia. Giang tròn mắt nhìn tôi, còn anh thì lúng túng giải thích:

- Trước anh ở căn dưới, căn này chỉ dọn lên được hơn hai năm.

Tôi bày tỏ:

- Em không hiểu anh có buồn không, chứ còn em thì thấy sợ quá. Bản thân em cũng cô đơn nhưng không giống cái cô đơn em cảm nhận cho anh trong căn phòng như vậy. Nơi đây không có sự sống.

Rồi tò mò hỏi:

- Thời gian trong ngày, anh làm gì cho hết?

Anh nhỏ nhẹ đáp:

- Buổi sáng anh đi ra phố. Nhưng cứ đến khoảng 4 giờ chiều trở đi là anh không biết làm gì, cứ ra vào hành lang hút thuốc lá, nhìn trời, bật TV, nghe nhạc... rồi lại giờ cuốn *album* bé Nga mở xem từ khi nó còn tí xíu đến khi khôn lớn, đoạt giải Á Hậu Đại Học Dalat...

Tôi thốt xúc động đến lặng người khi nghe đoạn nói cuối.

[Một lần sau khi bé Nga đã chết, đầu năm 2012, Ngọc Sáng đưa lên *face-book* những câu tâm sự, Âu Cơ đọc, kể lại với tôi. Đại khái: "*Giữa đêm không ngủ được khi nhìn hình ảnh một ông già đang đung gục đầu vào bàn thờ đưa con gái nhỏ vừa chết, những tiếng nức nở như xé lòng kẻ sống...*"]

Và anh ngược nhìn lên tôi:

- Bởi vậy, anh rất cảm ơn, trước hết là cảm ơn em, sau là cảm ơn Giang, đã làm quán *café* để đêm đêm anh có dịp đánh đàn trở lại, như thế thời gian không còn trống trải.

Tôi cúi đầu:

- Sao lại "*trước hết*" dành cho em trong lời cảm ơn vừa thốt?

Anh đáp nhỏ:

- Bởi vì **em có trở về** thì ý định ra quán *café* của Giang mới được nảy sinh!

Thế rồi một kế hoạch đưa ra theo việc dời chuyên chỗ ở anh về gần quán *café* để tiện đường làm việc.

Anh ngồi trầm ngâm theo những lời tôi và Giang đang cố sức thuyết phục (như từng một lần chúng tôi đưa ra với anh trong hai tháng hè trước và bị từ chối).

Tôi dụ giọng bày tỏ:

- Giờ đây em phải thú nhận rằng đã không còn muốn nổi giận với anh khi nhìn tận mắt sự cô đơn hiện tại anh đang bị bủa vây. Thà em không biết, chứ một khi đã biết, em không thể quay lưng với anh cho được. Giống y như mùa hè 2000, trở về Dalat, thấy mảnh khăn phúng điệu màu đen theo cái chết của mẹ bé Nga vẫn còn để trên bàn thờ, cảnh nhà anh tang thương trong bầu trời Dalat u ám, hai đứa nhỏ còn nheo nhóc... **em đã ở lại vì không nỡ bỏ đi**. Đê rồi suốt mùa hè ấy, Âu Cơ đâm oán hận em sự việc đã bắt nó "nghỉ hè" trong một vũng không gian tối tăm buồn thảm.

Bây giờ cũng vậy. Anh nên rời bỏ chốn này. Chúng mình sẽ kiếm một nơi ở khá hơn và *em sẽ về chung sống với anh*. Bốn mươi hai năm xưa, mình từng làm điều ấy khi từ Nha Trang giang hồ lên đây, đi tìm thuê căn phòng trọ trong nhà bà Ca ở số 33 Phan Đình Phùng Dalat. Bốn mươi hai năm sau, em cũng muốn làm lại điều đó **cùng anh** dù rằng trên một ý nghĩa **hoàn toàn khác** với thuở ngày xưa.

Anh vẫn ngồi trầm ngâm trước những lời bày tỏ.

Tôi quay sang Giang:

- Con biết, cuối **tháng 7/1974** khi từ Dalat bay xuống Nha Trang, một buổi chiều đi ngang Nha Trang Dancing, chợt dừng cô mang ý nghĩ: "*Tại sao mình không thử đem tiếng đàn chinh phục giới ăn chơi?*" Vậy là viết liền lá thư "xin việc làm" gửi cho người *chef d'orchestre* cái *dancing* nọ. Đó là một **sự dẫn thân** với đầy tự tin theo tài năng và tuổi trẻ.

May cho cô rằng người trưởng ban lại là bác Ngọc, vừa có tài lẫn cả đạo đức, nên mới nâng cô lên được đạo đó. Chứ gặp một anh ba bứa nào thì đời cô đã te tua theo với ước muốn dẫn thân.

Và quay sang anh:

- Bốn mươi hai năm sau, em cũng đang làm hành động dẫn thân khi bỏ hết sự an toàn của nước Mỹ để tìm về đây thực hiện quán *café*, có nơi chốn cho Âm Nhạc chúng mình vùng vẫy. Và em thú nhận, trong hành động lần này, em đã có rất nhiều ngại ngần, suy nghĩ. **Em vẫn còn anh nhưng không là anh của ngày xưa đầy tài năng và ảnh hưởng**. Bây giờ, phải nói rằng nên đổi ngược hai vai trò Xưa thành Nay của chúng mình thì đúng hơn. Trong **sự dẫn thân ngày xưa của em**, đã có bàn tay anh đưa ra dẫn dắt. Vậy tại sao trong **sự dẫn thân bây giờ của anh**, em lại không làm hành động đưa dắt ấy của em?

Tôi thêm:

- Em dùng chữ **dấn thân** cho anh với ý nghĩa anh đã yếu mệt lắm rồi nên chỉ mong có được trong tay một sự an ổn nơi chốn và đời sống mà không cần gì khác. **Đi ra khỏi cái an toàn đó chính là một sự dấn thân của anh.**

Anh ngồi im, vẻ trầm ngâm đau khổ.

Tôi tiếp:

- Ngày xưa vì Tình Yêu và Âm Nhạc mà mình nắm tay nhau đi tìm một nơi chốn lưu trú. Lại nữa khi đó mình có tuổi trẻ và nghị lực. Ngày nay nếu lại cùng nhau đi tìm một chỗ lưu trú thì trên hết là do lòng nhân ái và sự tương trợ của tuổi già đối với nhau mà ra. Anh không còn ai để bận lòng vương vịn, và em cũng chỉ cô đơn sống giữa cuộc đời. **Nhưng giữa chúng mình vẫn còn đứa con Âm Nhạc.** Anh không nghĩ đến nó sao? **Do em, hay vì anh mà chúng mình đã bỏ rơi nó từ khi còn nhỏ; bây giờ có cơ hội nhìn lại, sao mình có thể ngoảnh mặt làm ngơ mà không tìm ra cho nó một nơi chốn để nương thân?**

Anh vẫn ngồi im.

Đột nhiên, chỉ trong một giây, tôi nhận ra điều rõ rệt rằng: **"Bản chất anh và tôi hoàn toàn khác biệt."**

Câu chuyện đêm nào đầu năm 1975 trong căn gác nhà 33 Phan Đình Phùng Dalat, phân tích với nhau về cá tính mỗi người, quay về nhanh trong óc. Lúc đó tôi bảo, *tôi là mẫu của trái tim, còn anh là mẫu của khối óc.* Vì vậy trong cuộc sống, tôi luôn luôn *"đốt đời mình bằng ngọn nến hai đầu"*, trong khi anh lại chu toàn mọi thứ trong chỉ lý kỹ lưỡng.

Tháng 10/1974, vì tình yêu, tài năng và tuổi trẻ **trong cả hai** mà đã khiến anh BĂNG LÒNG bỏ tất cả mọi thứ quen thuộc kéo dài 18 năm (ở Nha Trang) để giang hồ theo tôi lên Dalat.

Nhưng chỉ duy nhất một lần đó!

Còn thì bao giờ anh cũng đem lý trí ra sử dụng trong tình yêu cho tôi.

- Như cuối tháng 3/1975, anh chấp nhận sự ở lại Dalat chứ không muốn theo tôi về Sài Gòn di tản.

- Như cái đêm cuối tháng 7/1976 tôi quay lại Dalat, anh đã thú nhận rằng *"em chỉ là một ảo ảnh để anh suy tưởng mà không là nắm bắt trong tay."*

- Như một sáng đầu tháng 10/1976 tiễn anh ra bến xe đò Sài Gòn về Dalat sau 5 ngày chúng tôi có nhau, anh cũng nói những lời "chối từ" tương tự.

- Như mùa hè 2002, *"cuốn băng nhạc dự trữ ghi âm tiếng đàn hai người"* bị hủy bỏ vì sự hiện hữu dữ tợn của cô học-trò-người-tình khi ấy của anh....

- Lại thêm nhiều lần nhỏ nhỏ khác...

đã cho tôi xác định rằng lời tôi là ĐÚNG khi phân tích đêm nào về con người lý trí trong anh.

Vì vậy, buổi chiều cùng với Giang ngồi tại nhà anh, tôi **không muốn nài kéo thêm** gì khác nữa. Tự ngẫm, đầu xót xa cho hoàn cảnh đơn chiếc của anh thì cũng đành thua!

*

* *

Và điểm "thua" này được xác nhận từ lời Tuyên khi trở về Nguyễn Biểu: *"Chị cứ để yên anh Ngọc như vậy đi. Chỉ nên đứng sau lưng hỗ trợ anh, chứ nếu lôi anh ấy ra khỏi cái không gian quen thuộc thì anh sẽ chết mất."*

Tuyên không hiểu sâu xa vấn đề của anh, chỉ cho rằng *"con người luôn bị lệ thuộc thói quen là vậy."*

Còn tôi (có lẽ) hiểu hơn "tại sao" anh không muốn đưa tay ra nắm bắt đề nghị bây giờ của tôi. Cơ hội thứ hai của một lần tháng 10/1974 anh bằng lòng dẫn bước theo tôi, **chính tôi đã "làm lỡ"**.

[Tháng 2/2012, bé Nga qua đời vì đột quy khi leo núi.

- Tháng 5/2013, qua cuộc chuyện trò điện thoại viễn liên Cali-Dalat, tôi bảo anh: *"Cuối năm 1998, sau khi mẹ Ngọc Sáng chết, bé Nga chỉ mới 6 tuổi, em có đề nghị với anh rằng sẽ bảo lãnh anh và hai đứa nhỏ qua Mỹ sống. Anh đã từ chối. Bây giờ, bé Nga không còn nữa, anh có muốn qua Mỹ, em sẽ làm lại điều ấy cho anh."*

Lần này thì anh bằng lòng.

Sau đó mọi thủ tục giấy tờ cần thiết, anh đều chu toàn sẵn --có sự tiếp tay của Hiệp (con trai anh) và Sáng (anh bé Nga, con nuôi anh)-- cho một chuyến đi rời bỏ quê hương mãi mãi. Bên Mỹ, tôi cũng hành động y hệt.

- Vài tháng sau, mùa Noel 2013, một lần gọi về Dalat cho anh, anh bắt máy, xong tắt ngay khi nhận ra giọng tôi. Tôi gọi lần nữa, đầu giây kia im lìm không tiếng nhấc. Tôi chợt hiểu ra *"có cô học-trò-người-tình đang ngồi đâu đó trong phòng anh."*... Chớm liền trong tôi là lòng tự ái bị thương tổn.

- Một tháng sau, mùa Tết 2014, tôi và Âu Cơ trở về VN nhưng tôi tránh, không gặp anh, mà lại gặp riêng Sáng. Tôi bảo Sáng: *"Xin con thành thật cho cô biết, ba con có còn dính líu gì với cô Hoàng?"* Sáng ngần ngừ, xong gật đầu, rồi thêm: *"Nhiều lúc con thấy rất tội cho Cô..."*

Thế là trong tôi không còn chút gì ý định bảo lãnh.

- Từ đó tôi không liên lạc với anh nữa.

- Cho mãi mùa hè 2015, buổi chiều sắp đến Palace đàn với Hiền, tôi đã phải nhờ Túy Tâm gọi anh...

- Thời gian kế tiếp là những ngắt quãng không đều giữa hai người theo ý định cùng với Giang thành lập một quán *café Văn chương & Âm nhạc*.

- Đầu mùa hè 2016, lúc Giang muốn mời anh đến dùng cơm chung, tôi phải gọi qua Sáng và được cho biết rằng "*cô Hoàng đã bỏ ba con...*"

- Hai tháng hè 2016 vừa qua, anh thường đến tôi buổi sáng để tập đàn. Nơi tôi và cả nơi anh vẫn còn cảm nghĩ xa lạ vừa đủ trên cái vẽ lịch sự của hai người bạn lâu ngày gặp lại.

Trong một bữa cơm trưa, tôi nói:

- Bây giờ thì em để tùy anh, hoặc là em sẽ lấy hết giấy tờ anh đã hoàn tất, đưa luật sư, bảo lãnh anh sang Mỹ; hoặc em trở về đây để chúng mình cùng tìm lại Âm Nhạc với nhau.

Tức thì anh đáp:

- Em nên trở về thì hơn. Anh đã già rồi, có qua Mỹ chỉ làm vương bận cho em khi mà với anh, cuộc sống xứ người xa lạ, đường xá mệt mỏi, ngôn ngữ ngọng nghịu... Chứ còn em, có trở về, thì VN vẫn là quê hương, em dễ dàng thích ứng hơn.

Tôi bằng lòng đề nghị đó...]

Như vậy, có nghĩa rằng, chính tôi đã là "*cái-bóng-Izabelle*" đôi theo "*cái-hình-Philippe-anh*-" trong mấy chục năm đăng đăng. Do đó, nếu đôi lần *cái-hình-anh* đứng lại thì *cái-bóng-tôi* cũng đứng lại theo.

Lại cũng ngẫm ra một điều quan trọng khác:

"*Mãi mãi, tôi vẫn là chàng Goldmund dám sống và dám tiêu phí tất cả đời mình cho cuộc sống*".

Lần này cũng vậy.

Có phải chính tôi đang đóng TIẾP vai trò Goldmund ấy trong đoạn *finale* của *một-bản-nhạc-đời-đầy-đủ-âm-điệu* từng được tấu lên suốt 42 năm ròng rã?

Nhưng rồi tự hỏi, lần này, sự "dám sống" ấy có còn hữu hiệu dưới mắt nhìn của một *Narziss-anh*, như thuở nào 1974 xa xưa?

Nhớ lại cuộc vui đêm qua, tôi nghe anh nói với Chúc:

- Mình có đọc bài Chúc viết. Chữ "lỗi nhịp" để nói về mình theo bản nhạc *Blue Skies*, Chúc dùng rất hay. Đúng thế!

Tôi tiếp lời anh:

- Chỉ anh thôi mới là người lỗi nhịp định mệnh, còn em là đứa thủy chung mà! "*Câu chuyện về những lá thư anh Thùy*" và cả "*câu chuyện về anh*" là những chứng minh hùng hồn nhất cho em đó."

Anh chỉ mỉm cười...

[]